

We wszystkich poniższych zadaniach z wyjątkiem 4b) mamy do czynienia z doborem prostym niezależnym

- 1) Spośród kobiet powyżej 18 roku życia mieszkających w Polsce wylosowano próbę liczącą 1000 osób. Średnia wzrostu w tej próbie wyniosła 165 cm a wariancja 81.
- Oszacuj przedział ufności dla średniej wzrostu godząc się na ryzyko błędnej oceny wynoszące 0,01.
  - Dane takie jak w poprzednim zadaniu. Oszacuj minimalną liczebność próby jeśli dokładność oszacowania ma być taka, by długość przedziału ufności nie przekroczyła 3 cm.
- 2) Spośród mieszkańców Warszawy wylosowano próbę 300-osobową. 100 osób w tej próbie pali papierosy.
- Oszacuj przedziałowo odsetek palaczy w populacji na poziomie ufności 0,95.
  - Dla danych powyżej określ minimalną liczebność próby, taką by długość przedziału ufności nie przekroczyła 1% na poziomie ufności równym 0,95
- 3) Chcemy oszacować odsetek osób znających język angielski w pewnej zbiorowości. Określ minimalną liczebność próby, taką by długość przedziału ufności nie przekroczyła 3% dla poziomu ryzyka równego 0,05
- 4) Chcemy oszacować średnią ilość czasu przeznaczanego na rozmowy telefoniczne w ciągu miesiąca w populacji. Wylosowano do badania próbę 1000 osób. Średnia czasu rozmów w tej próbie wyniosła 3 godziny 15 minut, odchylenie standardowe 40 minut.
- Oszacuj przedział ufności dla średniej tej zmiennej godząc się na ryzyko błędnej oceny wynoszące 0,01.
  - Gdyby powyższe dane zostały uzyskane dla próby bezzwrotnej jak mogłyby się zmienić dokładność oszacowania?
  - Jeżeli chcemy by długość przedziału ufności nie przekroczyła 20 minut na takim samym poziomie ufności to ile powinna wynosić liczebność próby?
- 5) Spośród mieszkańców Warszawy wylosowano próbę 400-osobową. 160 osób w tej próbie posiada samochód.
- Oszacuj przedziałowo odsetek posiadaczy samochodu na poziomie ufności 0,95.
  - Dla danych powyżej określ minimalną liczebność próby, taką by długość przedziału ufności wyniosła 1% dla poziomu ryzyka równego 0,01.
- 6) Posługując się próbą 900 osobową badacz oszacował przedziałowo odsetek osób w zbiorowości słuchających jazzu $\langle 7,95; 12,05 \rangle$. Do oszacowania wykorzystał wariancję z próby. Jaki musiał przyjąć poziom ufności (w przybliżeniu)
- 7) Średnia zmiennej X w zbiorowości wynosi 90 a odchylenie standardowe 5. Z populacji losujemy 200 elementowe próby w sposób zwrotny. Ile będzie równy siódmy decyl zmiennej „średnia z 200 –elementowej próby”
- 8) Zmienna X ma rozkład normalny o wartości oczekiwanej równej 7 i odchyleniu standardowym równym 1.
- Ile wynosi mediana i 6 decyl zmiennej X
  - Ile wyniesie mediana i 6 decyl zmiennej Z „średnia z 1-elementowej próby dobranej w sposób zależny”
  - Ile wyniesie mediana i 6 decyl zmiennej W „średnia z 4-elementowej próby dobranej w sposób niezależny”
- 9) W pewnej zbiorowości wartość oczekiwana zarobków mężów (X_M) mają rozkład normalny o wartości oczekiwanej równej 2000 i odchyleniu standardowym równym 500 a zarobki żon (X_Z) mają rozkład normalny o wartości oczekiwanej równej 1800 i odchyleniu standardowym równym 300. Współczynnik korelacji liniowej pomiędzy zarobkami żon i mężów jest równy 0,3.
- Ile wynosi wartości oczekiwana i odchyleniu standardowe łącznych zarobków męża i żony (zmienna X_S).
  - Ile wynosi wartości oczekiwana i odchylenie standardowe różnicy pomiędzy zarobkami męża i żony (zmienna X_R)
  - Uzupełnij poniżej wstawiając znak „=”, „>”, „<” (nie trzeba dużo liczyć)
$P(X_M > 2100)$	$P(X_M < 1900)$	$P(X_M > 2500)$	$P(X_Z < 1500)$
$P(X_M > 2500)$	$P(X_Z > 1800)$	$P(X_M > 3000)$	$P(X_Z < 1200)$
$P(X_M < 2250)$	$P(X_Z > 1600)$	$P(X_M < 2000)$	$P(X_Z > 1800)$

10) Wiadomo, że badacz oszacował na podstawie 144-elementowej próby średnią liczbę posianych płyt z muzyką klasyczną (zmienna X) jako przedział $\langle 19,02; 20,98 \rangle$ a średnią liczbę posianych płyt z muzyką rozrywkową (zmienna Y) jako przedział $\langle 37,04; 40,96 \rangle$. W obydwu przypadkach przyjął przedział ufności równy 0,95. Zakładamy, że korelacja pomiędzy zmiennymi wynosi 0,3. Na tym samym poziomie ufności oszacuj średnią liczbę posiadanych płyt łącznie (zarówno z muzyką rozrywkową jak i klasyczną), wykorzystując – tam gdzie jest to konieczne - informacje, na podstawie podanych wyżej wyników z próby.

Dokładność estymacji przedziałowej średniej zmiennej X w populacji na podstawie n-elementowej próby w koncepcji Neymana jest tym większa:	
im liczniejsza jest próba	T
im większa jest średnia z próby	N
im większy jest poziom ufności	N
im mniejsza jest wariancja zmiennej „średnia X z n-elementowej próby”	T

Na podstawie próby wyznaczono przedział ufności średniej zmiennej X jako $\langle a; b \rangle$ na poziomie ufności równym 0,95. Czy wynika z tego, że:.	
$ \bar{x} - a = \bar{x} - b $ gdzie $\bar{x}$ oznacza średnią w badanej próbie	T
$ m-a = m-b $ gdzie m oznacza średnią zmiennej X w badanej populacji	N
Procedura, którą stosujemy z prawdopodobieństwem 95 % pozwala na wyznaczenie przedziału ufności, którego końce obejmą średnią w populacji	T
Jeśli dla tej samej próby przy poziomie ufności równym 0,99 średnią oszacowalibyśmy jako przedział $\langle c; d \rangle$ to $ d-c > b-a $.	T

Która z poniższych statystyk z n-elementowej próby dobranej w sposób prosty – niezależny jest nieobciążonym estymatorem średniej zmiennej X w populacji	
$\bar{X}$ czyli średnia X z n-elementowej próby	T
Wartość zmiennej X dla pierwszego elementu n-elementowej próby	T
$\frac{2}{n} \bar{X}$	N
$\frac{\bar{X} \cdot (n-1)}{n}$	N

Mamy zmienną Z – „średnia zmiennej X z n-elementowej próby dobranej w sposób prosty niezależny”. Czy jest prawdą, że	
$E(X) - E(Z) = 0$	T
$D^2(X) = D^2(Z)$	N
Zmienna ta ma rozkład normalny	N
$P(Z - E(X) > a) \leq D^2(X) / (na^2)$	T

Mamy populację 5-cio elementową ($\omega_1, \omega_2, \omega_3, \omega_4, \omega_5$), i losujemy z niej próby dwu-elementowe w sposób prosty niezależny. Wartości zmiennej X dla poszczególnych obiektów są następujące $\omega_1(X)=1$ $\omega_2(X)=3$ $\omega_3(X)=2$ $\omega_4(X)=3$ $\omega_5(X)=3$. Czy prawdą jest, że	
Możliwych wyników losowania jest 20	N
Prawdopodobieństwo wylosowania próby $\{\omega_1, \omega_2\}$ jest takie samo jak próby $\{\omega_1, \omega_3\}$	T
Jest bardziej prawdopodobne zdarzenie, że wylosujemy próbę, w której suma wartości X dla elementów wylosowanych wyniesie 4 niż próbę dla której ta suma wyniesie 3	T
Najbardziej prawdopodobne jest, że średnia w wylosowanej próbie wyniesie 12/5	N

Czy jest prawdą, że:	
$E(S^2) = D^2(X)$	N
Średnia z próby jest nieobciążonym estymatorem średniej w populacji	T
Efektywny estymator średniej z próby to taki, który ma największą wariancję	N
$E(S^2) / D^2(X) = (n-1)/n$	T

O dowolnej próbie losowej można powiedzieć, że:	
Prawdopodobieństwo wylosowania każdego elementu z populacji jest znane	T
Prawdopodobieństwo wylosowania każdego elementu jest takie samo	n
Element populacji ω_1 , może zostać wylosowany do danej próby tylko raz	n
Średnia zmiennej z próby nie różni się znacząco od średniej z populacji	n

Szacujemy przedziałowo odsetek czytelników pewnego czasopisma. Na poziomie ufności równym 0,97 odsetek ten oszacowano jako $\langle 18\%, 24\% \rangle$. Czy oznacza to, że	
Prawdopodobieństwo, że odsetek czytelników tej gazety <u>nie należy do przedziału</u> $\langle 18\%, 24\% \rangle$ jest równe 0,03	n
Nasza metoda daje poprawne oszacowanie z prawdopodobieństwem równym 0,97	t
Odsetek czytelników w badanej próbie wyniósł 21%	t
Gdybyśmy przyjęli poziom ufności równy 0,95 wówczas przedział ufności wyniósłby $\langle 21\% - 5,0\%; 21\% + 5,0\% \rangle$	n
Gdybyśmy przyjęli poziom ufności równy 0,95 wówczas przedział ufności wyniósłby $\langle 21\% - 1,96\%; 21\% + 1,96\% \rangle$	t